

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ *

*** —

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Δ. ΑΙΓΙΝΗΤΟΥ

Ἡ προεδρία τῆς Ἀκαδημίας, Κύριοι Συνάδελφοι, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ ἀνεβίβασεν ἡ εὐμενὴς ὑμῶν ψῆφος, ὑπῆρξεν ὑψηλὴ τιμή, διὰ τὴν ὁποίαν σᾶς ὀφείλω πολλὰς χάριτας, ἀλλὰ καὶ πολλαπλῇ ὑποχρέωσις, διὰ τὴν ὁποίαν ὀφείλω νὰ σᾶς δώσω λόγον. Ἦτο ἡ ὑποχρέωσις, τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνει ὁ ἀνερχόμενος εἰς τὸ ὑψηλὸν αὐτὸ ἀξίωμα, ὅπως, ἔχων εἶδῃσιν καὶ συνείδῃσιν τῆς σπουδαιότητος τῶν καθηκόντων του, ἐκπληρώσῃ αὐτὰ μετὰ δραστηριότητος καὶ αὐταπαρνήσεως, μετ' εὐσυνειδησίας καὶ εὐθύτητος. Ἀλλ' ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ ὑπελάνθανε καὶ ἄλλη, ἡθικὴ ἢ μᾶλλον φυσικὴ, ὑποχρέωσις: ἡ τοῦ ἐργάτου νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἀτελὲς ἔργον του, ἡ τοῦ πατρὸς νὰ μεριμνήσῃ, αὐτὸς πρὸ παντός, πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐλλείψεων καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκῶν τοῦ τέκνου του.

Καὶ ἡ ἀξίωσις ὑμῶν αὕτη οὐ μόνον εὐλογος ἦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπεβάλλετο ὑπὸ ἐπειγούσης καὶ ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης. Διότι ἡ ἡμετέρα Ἀκαδημία, ὥς ἐκ τῶν περιστάσεων ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγεννήθη καὶ τῆς νεαρᾶς αὐτῆς ἡλικίας, εἶχεν ἐλλείψεις θεμελιώδεις, ἀπειλούσας αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασίν της, καὶ ἀνάγκας ζωτικὰς, ἐπιπροσθούσας τὴν καρποφόρον λειτουργίαν της.

Ἔσπερεῖτο τῆς νομοθετικῆς κυρώσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ αὐτῆς, καὶ ἤδη τὴν ἔχει. Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος θέρους ἐκυρώθη διὰ Νόμον ἡ συντακτικὴ πρᾶξις, διὰ τῆς ὁποίας ἰδρύνθη ἡ ἡμετέρα Ἀκαδημία καὶ οὕτω ἐστερεώθη

* Συνεδρία τῆς 9 Ἰανουαρίου 1930.

πλέον ἀσφαλῶς ἢ ὑπαρξίς καὶ ἡ λειτουργία αὐτῆς. Ἐστερεῖτο τῶν διὰ τοῦ Πανεπιστημίου εἰσπραττομένων ἐτησίως 600.000 δραχμῶν, καὶ ἤδη τὰς ἐξησφάλισεν. Δι' εἰδικοῦ Νόμου ἐκανονίσθη ὀριστικῶς τοῦ σπουδαιοτέρου τούτου ἐτησίου πόρου τῆς Ἀκαδημίας ἢ εἰσπραξίς, γινομένη ἤδη ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἄνευ μάλιστα οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως τοῦ Κράτους. Ἦτο ἄγνωστος εἰς ἡμᾶς ἡ ἐν Ρουμανίᾳ ὑπολειπομένη κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου εὐεργέτου τῆς Ἀκαδημίας Τσούφλη· καὶ ἤδη διατελοῦμεν ἐν πλήρει γνώσει ὅλων τῶν κατ' αὐτὴν ζητημάτων. Μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας καὶ διὰ μακρᾶς ἀλληλογραφίας μετὰ τῆς ἐν Βουκουρεστίᾳ Προεδρείας, τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, κατορθώθη ἐπὶ τέλους νὰ καταστῶμεν ἐνήμεροι καὶ κάτοχοι ὅλων τῶν σχετικῶν στοιχείων.

Ἡ Ἀκαδημία ἐστερεῖτο καὶ διετέλει ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐκ τῆς περιουσίας ταύτης ἀναλογοῦντος εἰς αὐτήν, κατὰ τὴν διαθήκην, κλήρου, καὶ ἤδη οὗτος ἐξεκαθαρίσθη καὶ καθωρίσθη ἐντελῶς. Τὸ μερίδιον τοῦτο τῆς Ἀκαδημίας, συνδεδεμένον μετ' ἄλλων κληροδοτημάτων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν διαχειριζομένου ὑπὲρ Ἑλληνικῶν Σχολείων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, παρέμενεν ὅλως ἀόριστον καὶ ἄγνωστον. Ἡ Ἀκαδημία οὕτως ἐστερεῖτο οὐ μόνον τοῦ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντος ἐτησίου ποσοστοῦ τῶν εἰσοδημάτων, ἀλλὰ καὶ παντὸς δικαιώματος, ἐλέγχου, καὶ ἀναμίξεως ἐν γένει εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας ταύτης. Μετὰ μακρὰς δὲ καὶ ἐπιπόνους διαπραγματεύσεις, ἐπανειλημμένα παρὰ τῷ κ. Πρωθυπουργῷ διαβήματα, συνεντεύξεις μετὰ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν, συνεργασίας καὶ συζητήσεις μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων Ὑψηροῦν, αἱ ὁποῖαι διεξεδίδουν καὶ αὐτὸ τὸ κατὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας παραχωρηθὲν εἰς αὐτὴν μερίδιον, κατελήξαμεν ἐπὶ τέλους εἰς ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα· κατόπιν εἰδικῆς συμφωνίας μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, κυρωθείσης δι' ὁμοφώνον πράξεως τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀρμοδίας Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπετεύχθη λίαν δικαία καὶ ἱκανοποιητικὴ δι' ὅλους ἢ ὀριστικὴ διανομὴ τῆς κληρονομίας ταύτης. Πρὸς τούτοις διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἀνετέθη ἐφεξῆς εὐτυχῶς ἢ ἐποπτεία, ἢ

διοικήσεις τῶν κεφαλαίων, ἢ διαχείρισις τῶν εἰσοδημάτων καὶ ἐν γένει ἡ λήψις παντὸς μέτρου πρὸς προστασίαν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας τοῦ ἐν λόγῳ κληροδοτήματος.

Ἡ Ἀκαδημία ἐστερεῖτο τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς δικαιώματος τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς Διεθνεῖς Συνδέσμους τῶν Ἀκαδημιῶν καὶ ἤδη τὸ ἀπέκτησεν. Κατόπιν πολλῶν ἐνεργειῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐνεργὸν ἔλαβε μέρος καὶ ὁ κ. ἐπὶ τῶν δημοσιευμάτων Γραμματεὺς, προστετέθη εἰς τὸν Ὁργανισμόν, εἰδικὴ διάταξις ἀπονέμουσα εἰς αὐτὴν καὶ μόνην τὴν ἀντιπροσωπείαν ταύτην μετὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ διορισμοῦ τῶν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων εἰς τὰς συνόδους τῶν Διεθνῶν Ἀκαδημαϊκῶν Συνδέσμων καὶ τῶν Ἑνώσεων τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἑρευνῶν. Ἡ Ἀκαδημία ἐστερεῖτο Βιβλιοθήκης, καὶ ἤδη θὰ ἔχῃ πολυτελῆ καὶ πλουσίαν· ἡ Κυβέρνησις, εἰσακούσασα τὰς εἰσηγήσεις καὶ κατιδοῦσα τὴν σχετικὴν ἀνάγκην τῆς Ἀκαδημίας, προθύμως συνήνεσεν, ὅπως μέγα μέρος τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀγορασθείσης σπουδαίας Βιβλιοθήκης Μανροκορδάτου-Μπαλτατζῆ, παραχωρηθῇ εἰς αὐτήν. Ἡ Ἀκαδημία ἐστερεῖτο τῆς ἀναγκαίας αἰθούσης διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Βιβλιοθήκης καθὼς καὶ διὰ τὰς συνεδρίας τῶν Τάξεων, τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῆς Συνκλήτου αὐτῆς, καὶ ἤδη ἀπέκτησεν μετὰ πολλὰς ἐπιπόνους προσπάθειας, κατορθώθη ἐπὶ τέλους νὰ κενωθῇ μία τῶν μεγαλυτέρων καὶ ἀναγκαιοτέρων αἰθουσῶν τοῦ κυρίου τῆς Ἀκαδημίας, στενοχωρουμένης, δυστυχῶς, εἰς μικρὸν μόνον τμήμα αὐτοῦ, τοῦ ὑπολοίπου πρὸ πολλοῦ κατεχομένου ὑπὸ ἄλλων ξένων πρὸς αὐτὴν δημοσίων ἰδρυμάτων. Εἶχεν ἀνάγκην χάριν τῆς κανονικωτέρας λειτουργίας της τῶν ὑπὸ τῆς πείρας ὑποδειχθεισῶν συμπληρώσεων τοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ της καὶ ἤδη καὶ αἱ ἐλλείψεις αὗται ἐπληρώθησαν.

Πρὸς τοῦτοις, πλὴν διαφόρων ἄλλων μικροτέρας σπουδαιότητος συμπληρώσεων καὶ βελτιώσεων ἐν γένει, νομοσχέδιον, κατ' εἰσήγησιν τῆς Ἀκαδημίας ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ κ. τέως Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας εἰς τὴν Βουλὴν, προνοεῖ περὶ ἐπαρκοῦς χρηματικῆς χορηγίας εἰς αὐτὴν ἄνευ ἐπιβαρύνσεως μάλιστα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, πρὸς ἐκτέλεσιν διαφόρων ἐπισημονικῶν ἐργασιῶν, διὰ τὴν διοργάνωσιν τῶν διαφόρων ἐν Ἑλλάδι Ἐπι-

τροπῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐρευνῶν, διὰ τὴν ἀποστολὴν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων εἰς τὰς Διεθνεῖς Ἀκαδημαϊκὰς συνόδους καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν σχετικῶν συνδρομῶν τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ γενναίας δὲ δωρεᾶς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κυρίας Ἀριστόφρονος, εἰς οὓς πολλὰ ὀφείλει ἤδη καὶ ἔτη πλείονα θὰ ὀφείλῃ μετ' ὀλίγον ἢ ἡμετέρα Ἀκαδημία, ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς ἐπαρκῆ καὶ πλούσια τὰ μέσα, ὅπως, καθήκον τέκνου πρὸς τὴν μητέρα ἐκτελοῦσα, προβῇ εἰς τὴν ἀναγκαίαν ἀνασκαφὴν διὰ τὴν ἀνέυρεσιν καὶ τὴν δέουσιν χρησιμοποίησιν τοῦ τόπου, ὅπου ἔζησεν, ἐδίδαξε καὶ ἐτάφη ὁ ἰδρυτὴς τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας, ὁ κατὰ τὴν κρίσιν διασήμου ξένου κριτικοῦ: «ἄνθρωπος ἀληθῶς θεῖος, ὑπέροχος τύπος ὅλων τῶν πνευματικῶν δυνάμεων, ἀρετῶν καὶ χαρίτων, ἀθάνατος ἀρχηγὸς τῶν ἀληθῶν ἐργατῶν τοῦ πνεύματος». Εἶναι ἢ πραγματοποιήσις ἐνὸς τῶν ἡμετέρων προσφιλῶν ὀνείρων, τὸ ὅποιον εἶχε τὴν εὐτυχὴ ἔμπνευσιν νὰ ὑποδείξῃ πρῶτος ὁ κ. Γεν. Γραμματεὺς. Ἡ ἀνασκαφὴ ἄρχεται κατ' αὐτὰς, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ συναδέλφου κ. Κουρουνιώτη.

Διὰ τὴν πληρῶσιν πολλῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐλλείψεων καὶ ἀναγκῶν τῆς Ἀκαδημίας ἔσχον πολὺτιμον καὶ πρόθυμον πάντοτε συνεργάτην τὸν κ. Γενικὸν Γραμματεῖα τὴν μετ' αὐτοῦ δὲ ἀρμονικὴν καὶ καθ' ὅλα εὐχάριστον συνεργασίαν, μετὰ στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως ἀφιερῶντος τὰς ὥρας καὶ τὴν σκέψιν του ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας, θέλω διατηρήσει ὡς μίαν τῶν ὠραιότερων ἀναμνήσεων τῆς προεδρίας μου.

Πρὸς δέ, ὀφείλομεν πολλὰς εὐχαριστίας εἰς τὸν συνάδελφον κ. Ζέγγελην, διὰ τὰς φροντίδας, τὰς ὁποίας κατέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν πρὸς ἐπιψήφισιν τῶν ἀνωτέρω ἐνεργητικῶν διὰ τὴν Ἀκαδημίαν Νόμων. Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι διερμηνεύω τὰ αἰσθήματα ὁλοκλήρου τῆς Ἀκαδημίας, ἀπευθύνων ἐξ ὀνόματος αὐτῆς καὶ σήμερον δημοσίᾳ τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. τέως Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας διὰ τὴν εὐμένειαν, τὴν ὁποίαν πάντοτε ἐπέδειξαν καὶ τὴν ἰσχυρὰν ὑποστήριξιν, τὴν ὁποίαν ἐπανειλημμένως μέχρι τοῦδε παρέσχον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, πρὸς ἐπίλυσιν τῶν θεμελιωδῶν αὐτῆς ζητημάτων.

Καὶ τώρα, ἂν ἡρωτώμην τί ὑπολείπεται ἀκόμη νὰ γίνη θὰ ἀπήντων:

Οὐδὲν καὶ τὸ πᾶν. Οὐδέν, διότι ὄντως οὐδὲν ἐκ τῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων ὑλικῶν καὶ ἡθικῶν ἐφοδίων ἐλλείπει πλέον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ δεόντως τὸν προορισμὸν της· ἀλλ' ὁ προορισμὸς αὐτὸς εἶναι τὸ πᾶν!

Καὶ ἔχει ὄντως, ὡς πᾶσα Ἀκαδημία, μέγαν προορισμὸν νὰ ἐκτελέσῃ, καὶ μέγαν ἐθνικὸν σκοπὸν νὰ ἐπιδιώξῃ: Τὴν ἡθικὴν δηλαδὴ μόρφωσιν, τὴν ὑλικὴν πρόοδον καὶ ἐν γένει τὸν πολιτισμὸν τοῦ Ἑθνους! Διότι ἡ Ἀκαδημία ὅπως εἶπεν ἄλλοτε ὁ κορυφαῖος τῶν Γάλλων ποιητῶν, ὁ *Victor Hugo*, ἴσταται εἰς τὸ μέσον καὶ εἰς ἴσον ὕψος μεταξὺ τῶν δύο ἄλλων μεγάλων ἐπισήμων σωματείων τοῦ Κράτους, τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας· ἀκτινοβολοῦσα τὴν σκέψιν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις καὶ εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα τοῦ Ἑθνους συμπληροῦν τὸ ἔργον ἐκείνων. Ἐκεῖ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῆς Ἀρχῆς· ἐδῶ ἡ πειθὼ καὶ ἡ χάρις τοῦ λόγου. Ἐκεῖ ἡ διοίκησις καὶ ἡ ποδηγέτησις ἐξωτερικῶς τοῦ πολίτου, ἐδῶ ἡ ἐξευγένισις καὶ ἡ διαπαιδαγώγησις ἐσωτερικῶς τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖ κυβερνᾶται ἡ μηχανὴ καὶ ρυθμίζεται ἡ ζωὴ τοῦ Κράτους, ἐδῶ μορφοῦνται τὰ ἥθη καὶ ἐξυψοῦνται ἡ ψυχὴ τοῦ Ἑθνους. Ἐκεῖ νομοθετοῦνται τὰ βάρη καὶ ἐπιβάλλονται αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ πολίτου, ἐδῶ ἀπονέμονται τὰ ἔπαθλα τῶν ἀγώνων καὶ βραβεύεται ἡ ἀρετὴ τῆς φυλῆς. Ἐκεῖ σφουρηλατεῖται ὁ Νόμος, ἐδῶ μορφοῦται τὸ πνεῦμα. Ἀλλ', ὅπως εἶπεν ὁ *Hugo*, ὁ Νόμος εἶναι σκληρὸς καὶ ἄκαμπτος (*dura lex*) καὶ δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ πανταχοῦ· ἐνῶ τὸ πνεῦμα εἶναι αἰθέριον ρευστόν· αὐτὸ εἰσδύει ὅπουδῆποτε καὶ ἀναπνέεται ὑπὸ ὅλον τοῦ κόσμου.

Ἡ Ἀκαδημία, ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων της, συνήντησεν, ὡς γνωστόν, μεγάλας δυσχερείας, προσκόμματα μέγιστα, ἀλλ' εὐτυχῶς τὰ ὑπερεπήδησεν· σκοπέλους σοβαροῦς, οἱ ὅποιοι ἔκλειον τὸν δρόμον της, καὶ εἰς πολλοὺς μάλιστα ἐφαίνοντο ἀνυπέρβλητοι· ἀλλὰ τοὺς ἀπεμάκρυνεν! Ἀχρηστος καὶ περιττὴ τότε διὰ τοὺς μὲν, ἀκατάλληλος καὶ ἀτελής διὰ τοὺς δέ, ἀπεδείχθη χρήσιμος καὶ ἀπαραίτητος δι' ὅλους! Καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ πολεμηθῇ τόσον ζωηρῶς! Εἶναι ἡ μοῖρα ὅχι μόνον ὅλων τῶν Ἀκαδημιῶν, ἀλλὰ καὶ παντὸς ὑψηλοῦ καὶ σπουδαίου ἔργου νὰ λιθοβολῇται ἐν τῇ γενέσει του. Κατὰ τινα δὲ ἀραβικὴν παροιμίαν: Οἱ λίθοι ρίπτονται κατ' ἐκείνων μόνον τῶν δέν-

δρων, τὰ ὅποια φέρουν χρυσοῦς καὶ πολυτίμους ἐν γένει καρπούς. Ὑπάρχουν ἔργα μικρᾶς σχετικῶς ἀξίας, ἀλλὰ κοινῆς ἀντιλήψεως, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι προσπὰ εἰς τὸν πολλὸν κόσμον καί, ἐπομένως, ἐννοοῦνται καὶ εὐνοοῦνται εὐκόλως ἐξ ἀρχῆς ὑπ' αὐτοῦ. Τὰ τοιαῦτα ἔργα ἀποσποῦν ἀμέσως τὴν ἐπιδοκιμασίαν καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ πλήθους. Ἀλλ' ὑπάρχουν ἄλλα, τὰ ὅποια, καθὼς εἰς ἀνωτέρας καὶ ὑψηλοτέρας σφαίρας ἀνήκοντα, τυγχάνουν, ἀκριβῶς διὰ τοῦτο, κατ' ἀρχὰς μετρίας ἢ καὶ κακῆς ἐνίοτε ὑποδοχῆς. Ἐπιδοκιμάζονται μόνον ὑπὸ τῶν ὀλίγων, τῶν ἐκλεκτῶν, τῶν δυναμένων νὰ τὰ ἐννοήσουν καὶ τὰ ἐκτιμήσουν. Ἀλλ' αὐτῶν ὁμῶς ἡ γνώμη δικαιούται ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ κατισχύει ἐπὶ τέλους ὀριστικῶς. Ἡ ἐπιτυχία κατόπιν τὰ ἐπιβάλλει ἐνῶ ἡ φήμη τὰ προάγει, ἡ δὲ δόξα τὰ διαιωνίζει!

Καὶ τῆς Ἀκαδημίας ἡμῶν οὐδεὶς πλέον, καλῇ τῇ πίστει, ἀλλ' ἐν γνώσει τῶν πραγμάτων, ἀμφισβητεῖ τὴν χρησιμότητα καὶ τὸ κῆρος· ἀνεγνώρισθη ὅχι μόνον ὡς χρήσιμος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπαραίτητος θεσμὸς πρὸς προαγωγὴν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ τόπου. Τὸ ἔθνος παρακολοῦθεῖ μετ' ἐνδιαφέροντος τὰς προόδους τῆς καὶ ἀποβλέπει εἰς αὐτὴν μετ' ἐμπιστοσύνης. Καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη αὐτὴ ἀποτελεῖ ἐθνικὸν κεφάλαιον ἀνυπολογίστου ἀξίας. Τῆς ἐμπιστοσύνης δὲ ταύτης ἐκδήλωσις προφανῆς εἶναι τὰ πολλὰ καὶ πλούσια βραβεῖα, τῶν ὁποίων διαρκῶς ἀνατίθεται εἰς αὐτὴν ἡ ἀπονομή, αἱ σπουδαῖαι δωρεαί, τὰς ὁποίας διὰ διαφόρους χρησίμους σκοποὺς λαμβάνει, ἡ εὐμενὴς ὑποστήριξις τῆς Κυβερνήσεως, ἡ προθυμία, μεθ' ἧς ἐκυρώθη ὑπὸ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ὁ Ὄργανισμός της, αἱ ὑπὸ δημοσίων Ἀρχῶν, Ἐταιρειῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐν γένει αἰτούμεναι παρ' αὐτῆς κρίσεις, προτάσεις καὶ ὑπηρεσίαι καθόλου.

Ἡ Ἀκαδημία ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, προσπαθεῖ νὰ διατελῇ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ δημόσιον αἶσθημα, εἰς τὸ ὕψος τῶν σημερινῶν δυσκόλων ἐθνικῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἐπιγινουσῶν ἀναγκῶν τοῦ ἔθνους. Καλλιεργοῦσα τὴν σκέψιν ἐξυπηρετεῖ συγχρόνως καὶ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἐν γένει, μὴ λησμονοῦσα τὴν ζωὴν τοῦ τόπου. Προκαλοῦσα καὶ βραβεύουσα πλὴν τῶν καθαρῶς ἐπιστημονικῶν, φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων, καὶ ἄλλα, ὁμολογουμένως πολὺ πλείονα ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐπικαίρου πρακτικῆς χρησι-

μότητος, συντελεῖ εἰς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, εἰς προστασίαν τῆς βιομηχανίας καὶ εἰς προαγωγὴν ἐν γένει τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῆς χώρας. Τοιοῦτοι ἄλλως εἶναι καὶ οἱ ὑπὸ τῶν ἀθλοθετῶν αὐτῆς τεθέντες ὅροι καὶ αὐτοὺς ἐφαρμόζει καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόζῃ πιστῶς. Ἀλλὰ δέχεται καὶ καταδέχεται ἡ Ἀκαδημία νὰ κατέρχεται καὶ νὰ ἀπονέμῃ καὶ τοιαῦτα βραβεῖα; Βεβαίως! Καὶ ὅχι μόνον δέχεται, ἀλλὰ καὶ ἐπιδιώκει καὶ ἐπιζητεῖ νὰ λάβῃ καὶ ἄλλα. Βιομηχανικά, γεωργικά, βιοτεχνικά καὶ πρακτικά καθόλου ἔρευναι εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Πλάτωνος; Ἀναμφιβόλως. Ἐπιστημονικά ἔρευναι διὰ πρακτικὸν σκοπὸν; Βεβαίως! Ἐφηρμοσμένη Ἐπιστήμη ἀναμφιβόλως! Ἀλλὰ Ἐπιστήμη πάντως!

Ἐξ ἀγνοίας τῆς βαθμιαίας ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον τροπῆς καὶ ἐξελέξεως τῶν Ἀκαδημιῶν, κατὰ τοὺς τελευταίους ἰδίως χρόνους, θεωρεῖται ὑπὸ τινων, ὅτι αὗται ἀσχολοῦνται εἰς θεωρητικὰς καὶ φιλοσοφικὰς μόνον ἐργασίας· ἀλλ' ἡ ἀντίληψις αὕτη πρὸ πολλοῦ ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν. Διότι ἐνοήθη ἤδη καλῶς πανταχοῦ, ὅτι ἡ ἐπιστήμη, ἥτις θὰ ἀπεξενούτο ἢ θὰ ἀπεμακρύνετο τῆς πρακτικῆς ζωῆς, θὰ κατεδίκασεν ἑαυτὴν εἰς στείρωσιν, καὶ θὰ ἐμαραίνετο ἄγονος ἐντὸς τοῦ στενοῦ χώρου τοῦ θεωρητικοῦ σταδίου τοῦ ἐπιστήμονος! Ἐὰν δὲ ἡ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια ἔχῃ ἄπειρον ἰδίαν ἀξίαν, καὶ ἀναμφισβήτητως ἔχει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀνυπολόγιστον σπουδαιότητα, καὶ ἐὰν καθῆκον καὶ τιμὴ μάλιστα διὰ τὸν ἐπιστήμονα εἶναι, ὥς ὁρθῶς εἶπεν ὁ πολὺς *Poincaré*, νὰ τὴν ἀναζητῇ δι' ἑαυτὴν καὶ μόνην, ἀνεξαρτήτως τῆς χρησιμότητος καὶ τῶν πρακτικῶν ἐφαρμογῶν της, καθίσταται ὅμως αὕτη ἀκόμη πολυτιμωτέρα, καὶ πολὺ γονιμωτέρα εἰς ἀποτελέσματα, ὅταν δὲν περικλείεται ἐν τῇ πρακτικῇ ἀχρηστίᾳ τῆς καθαρᾶς Ἐπιστήμης, ἐὰν δὲν φυλακίζεται ἐν τῇ μονώσει τοῦ Ἐργαστηρίου μετὰ τοῦ ἐπιστήμονος, ἀλλ' ἐξέρχεται τούτου, ριπτομένη ἐν τῷ κοινωνικῷ σταδίῳ, ἐπίκουρος τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς ποικίλας πρακτικὰς αὐτοῦ ἀνάγκας.

Οὕτως ἡ Ἐπιστήμη, ἔχουσα ἤδη πλήρη συνείδησιν τῆς μεγάλης αὐτῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ διπλῆς ἀποστολῆς, δὲν περιορίζεται πλέον εἰς μόνην τὴν θεωρητικὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ἐπεκτείνει αὐτὴν καὶ εἰς τὰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς, συντελοῦσα οὕτω τεραστίως εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ

τῆς εὐημερίας ἐν γένει τῆς ἀνθρωπότητος. Αἱ Ἀκαδημαῖαι κατέστησαν, διὰ τοῦτο αἱ πηγαί, ἐξ ὧν ἀπορρέει, καὶ τὰ ὄργανα δι' ὧν διοχετεύεται εἰς τὴν πρακτικὴν ζωὴν ἐκάστου τόπου, εἰσδύων καὶ κυκλοφορῶν εἰς τὸν κοινωνικὸν ὁργανισμόν, ὁ ζωογόνος χυμὸς τῆς Ἐπιστήμης. Ὁ φανταζόμενος αὐτὰς ἀκόμη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν θεωρίαν, τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν φιλολογίαν ἀφιερωμένας, ἀπατᾶται δεινὴν ἀπάτην, εὕρισκόμενος πολὺ ὀπισθεν τῆς ἐποχῆς του!

Καὶ ἐὰν εἰς ἔθνη μεγάλα καὶ πλούσια, κρατοῦντα τὰ σκῆπτρα τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καθόλου, αἱ Ἀκαδημαῖαι δὲν ἀπαξιοῦν νὰ προκαλοῦν καὶ βραβεύουν πρακτικὰς ἐρεῦνας ὑπὲρ τῶν κλάδων τούτων τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν οἰκονομίας, ἀκολουθοῦσαι τὸ δόγμα: ὅτι, πρέπει νὰ ζήσωμεν πρὶν φιλοσοφῆσωμεν, πόσον μᾶλλον εἶναι ἀναγκαῖον τοῦτο παρ' ἡμῖν; Ἐν Ἑλλάδι ἰδίως, ὅπου μέχρι τοῦδε, δυστυχῶς, ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν οἰκονομία παρέμεινεν εἰς τὸ σκότος, ἄνευ τῆς ἀρωγῆς καὶ τῶν φώτων τῆς Ἐπιστήμης, ἐπιβάλλεται καὶ ἐπείγει σύντονος καὶ δραστηριὰ ἡ ἐπιστημονικὴ βοήθεια καὶ ποδηγέτησις αὐτῆς. Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη τὸ μέγα καὶ τόσον ἐπιζήμιον αὐτὸ χάσμα τοῦ παρελθόντος νὰ πληρωθῇ διὰ πολλαπλῆς ἐργασίας τοῦ παρόντος καὶ διὰ τῆς διαρκοῦς προόδου τοῦ μέλλοντος. Εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπολύτου κυριαρχίας ἐν τῷ κόσμῳ ἐν γένει τῆς Ἐπιστήμης, οἱ λαοί, οἱ ὑστεροῦντες ἐν αὐτῇ, στερούμενοι τῶν σημερινῶν ὅπλων τῆς πάλης καὶ ἄνευ τῶν ὀργάνων τῆς προόδου ἀγωνιζόμενοι, παραμένουν στάσιμοι καὶ ἡττῶνται ἐν τῷ λυσσώδει περὶ ὑπάρξεως διεθνεῖ ἀγῶνι.

Ἀλλὰ θὰ ἦτο βεβαίως ἀνάρμοστος κατάπτωσις καὶ ἄρνησις τοῦ μεγάλου ἐπιστημονικοῦ παρελθόντος τοῦ τόπου τούτου, ἐὰν ἐλέγομεν, ὅτι, ἐν Ἑλλάδι, τῇ πρώτῃ ταύτῃ κοιτίδι τῆς ἀληθοῦς Ἐπιστήμης, ἐν τῇ χώρᾳ, ἔνθα ἐκηρύχθη καὶ ἐλατρεύθη ὡς ἐθνικὸν δόγμα ἡ θεμελιώδης ἐπιστημονικὴ ἀρχή: ἡ Ἐπιστήμη χάριν τῆς Ἐπιστήμης, ἡμεῖς περιοριζόμεθα μεταφέροντες αὐτὴν ἔξωθεν ὡς ξένον ἐμπόρευμα, ἀρκοῦμενοι εἰς μόνας τὰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς αὐτῆς. Τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐφήρμοσαν ὀρμεμφύτως, τόσον εἰς τὴν Ἐπιστήμην, ὅσον καὶ εἰς τὴν Τέχνην οἱ ἀρχαῖοι καὶ δι' αὐτὸ ὑπῆρξαν καὶ θὰ παραμείνουν αἰωνίως οἱ μέγιστοι τοῦ κόσμου καλλιτέχναι καὶ δι' αὐτὸ ἐθανυματούργησαν

ὥς ἐπιστήμονες. Ὅθεν καὶ ἡ Ἀκαδημία ἡμῶν, μὴ περιοριζομένη εἰς τὰ πρακτικῆς σημασίας ἔργα, τείνει νὰ διεγείρῃ τὸν ζῆλον πρὸς πάσας τὰς ἐρεῦ-
νας, νὰ προσελκύσῃ ἐν ἑαυτῇ ὅλας τὰς μούσας, νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸ ἐθνικὸν
δαιμόνιον καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν
καθὼς καὶ τὰ γενναῖα αἰσθήματα, παρέχουσα ὡς ἐλατήριον τῆς ἀγάπης πρὸς
τὴν ἐθνικὴν πρόοδον, τῆς λατρείας πρὸς τὴν πατρίδα, τὸ ἔνδοξον παρελ-
θὸν αὐτῆς.

Τὰ ἔπαθλα, τὰ ὁποῖα ἀπονέμει, τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα κρίνει, τὰ μετάλλια,
τὰ ὁποῖα παρέχει, τὰ δημοσιεύματα, τὰ ὁποῖα ἐκδίδει ἀσκοῦν εὐεργετικὴν καὶ
διεγερτικὴν ἐπίδρασιν ὅχι μόνον ἐπὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς δράσεως τῶν
σκεπτομένων τάξεων, ὅχι μόνον ἐπὶ τοῦ ὕλικου συμφέροντος τοῦ τόπου ἐν
γένει, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν καρδιῶν καὶ τῶν ψυχῶν καὶ τῆς ἡθικῆς μορφώσεως
ἐν γένει αὐτοῦ τοῦ λαοῦ. Διότι τὰ βραβεῖα αὐτῆς δὲν σταματοῦν εἰς μόνην
τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἰδιοφυΐαν, εἰς μόνον τὸ Ἐργαστήριον ἢ
τὸ γραφεῖον τοῦ διανοομένου, ἀλλὰ φθάνουν μέχρι τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς
αὐτοθυσίας τοῦ ἐργάτου, μέχρι τῆς τελευταίας καλύβης τοῦ χωρικοῦ. Τὰ
βραβεῖα ἡμῶν, τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουν εἰς τὰς ἐναρέτους καὶ γενναίας πράξεις,
βραβεύουν καὶ ἐνθαρρύνουν καὶ ἐνισχύουν τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ κυρίως· τὸ
φιλανθρωπικὸν καὶ πατριωτικὸν ἔργον αὐτοῦ ἀνασύρομεν καὶ φέρομεν εἰς φῶς
ἐκ τοῦ σκοτός, ἔνθα ἄγνωστον κατέκειτο μέχρι τοῦδε· τὰς ἀγαθὰς πράξεις τοῦ
λαοῦ πρὸ παντός ἀναδεικνύομεν ὡς παρὰδειγμα καὶ τὰς ἐπιδεικνύομεν ὡς
δίδαγμα πρὸς μίμησην. Οὕτω ἡ Ἀκαδημία εὐρίσκεται εἰς ἀέναον ἐπικοινων-
νίαν μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ Ἑθνους, μέχρι τῶν κατωτάτων λαϊκῶν στρωμά-
των αὐτοῦ.

Ἀλλὰ μετὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου καὶ τῆς συνεχοῦς προόδου τῆς
Ἀκαδημίας καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς διαρκῶς πολλαπλασιάζεται, ἀπαιτοῦν συγ-
χρόνως, ὅπως μὴ σταματήσῃ, καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς τὴν αὐξήσιν καὶ τῶν
ἐδρῶν αὐτῆς τὴν συμπλήρωσιν. Λογίζομαι δ' εὐτυχῆς, ὅτι, ἐπὶ τῆς προεδρίας
μου, αἱ σχετικαὶ προσπάθειαι, τὰς ὁποίας ἐπιμόνως κατεβάλομεν, τῇ προθύμῳ
συνδρομῇ ὅλων ὑμῶν, ἐτελεσφόρησαν ὅχι ὀλίγον· οὕτω προσετέθησαν ἡδη
δώδεκα ἐν ὅλῳ μέλῃ, ἥτοι ἐπὶ τακτικά, δύο πρόεδρα καὶ τρία ἀντεπιστέλ-

λοντα. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἀρκοῦν· παρίσταται ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλα· διότι ἐλλείπουν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ σπουδαιότατοι καὶ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν αὐτῆς κλάδοι.

Ἀφ' ἐτέρων, ἡ Ἀκαδημία ὀφείλει ν' ἀνοίξῃ τὰς θύρας αὐτῆς εἰς ὅλας τὰς ἀληθεῖς ἀξίας τοῦ Ἑθνους. Διότι αὐτὴ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἴδρυμα ἔχει ἀνάγκην ἀνδρῶν ἱκανῶν νὰ ἐργασθῶσι μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς ποδηγέτησιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς πνευματικῆς δρασεως τοῦ τόπου· τιμῶσα δὲ αὐτούς, διὰ τοῦ κύρους της καὶ ἀποδίδουσα εἰς αὐτούς τὴν αἴγλην της, ἐνισχύεται συγχρόνως καὶ ἐκείνη ὑπὸ τῆς δυνάμεώς των. Ἡ Ἑλλάς, Ἑθνος μικρόν, στερούμενον τῆς δυνάμεως τοῦ ποσοῦ, ἔχει ἀνάγκην νὰ χρησιμοποιῇ τὴν εἰς ποῖον δύναμιν αὐτῆς ὁλόκληρον, εἰς ἣν καὶ ὀφείλει τὴν δόξαν τοῦ παρελθόντος.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομίζωμεν, ὅτι μόνη ἡ μεγαλοφυΐα καὶ αἱ ἰσχυραὶ ιδιοφυΐαι χρησιμεύουν καὶ πρέπει νὰ εἰσέρχονται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Διότι εἶναι ἀδύνατον καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ μεγάλα Ἑθνη, ὡς ὁρθῶς ἐλέχθη ἤδη, νὰ εὗρεθῶσι συγχρόνως πολλοὶ μεγάλοι ἐπιστήμονες, συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχναι! Καί, διὰ τοῦτο, αἱ Ἀκαδημίαι, πανταχοῦ κατ' ἀνάγκην προσλαμβάνουν, πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐν αὐταῖς ἀναγκαίων ἐδρῶν, ἐν ἐλλείψει μεγάλων, καὶ ἄλλους, σπουδαίους πάντως καὶ χρησίμους εἰς αὐτάς ἄνδρας. Ὅταν διατρέχωμεν, λέγει ὁ *Souday*, τὸν κατάλογον τῶν μελῶν τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἀπὸ τῆς ιδρύσεως αὐτῆς, δὲν ἐκπλησσόμεθα διότι εὐρίσκομεν ἐν αὐτῇ πολλὰ ἄγνωστα ὀνόματα, ἀλλὰ διότι δὲν εὐρίσκομεν μερικὰ ὀνόματα πράγματι ἀθάνατα, ὅπως π. χ. τοῦ *Michelet*, τοῦ *Baudelaire*, τοῦ *Balzac*, τοῦ *Flaubert* καὶ ἄλλων. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ *Μολιέρως*, ὡς γνωστόν, μόνον μετὰ θάνατον εἰσῆλθε, διὰ τῆς προτομῆς του· ἐπ' αὐτῆς ὅμως ἡ Ἀκαδημία, μετανοοῦσα καὶ ὁμολογοῦσα τὸ λάθος της, ἔγραψε τὸ περίφημον: *Rien ne manque à sa gloire, il manquait à la nôtre*.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἱκανοὶ ἐργάται τοῦ πνεύματος δὲν πρέπει νὰ ἀπογοητεύονται καὶ νὰ ἀποσύρονται τοῦ ἀγῶνος, μηνύοντες, ὥσει προσβεβλημένοι, διότι δὲν εἰσῆλθον ἀμέσως ἀπὸ τῆς πρώτης ἢ τῆς δευτέρας ἢ καὶ τῆς τρίτης ἀκόμῃ ἀποπείρας. Ὁ καλὸς στρατιώτης δὲν ὑποχωρεῖ πρὸ τῆς ἀλώσεως σπουδαίου

φρουρείον· μία δὲ ἔφοδος δὲν ἀρκεῖ συνήθως πρὸς τοῦτο. Ὁ *Victor Hugo* μόνον μετὰ πέντε διαδοχικὰς ἀποτυχίας ὁ δὲ *Alfred de Vigny* μόνον μετὰ ἑξ ἀποτυχίας εἰσῆλθον εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν· καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ μεγάλοι συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχναι, καθῆκον πρὸς τὴν πατρίδα ἐκτελοῦντες, ὥς εἶπον, ὁμοίως ἠγωνίσθησαν διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὰς Ἀκαδημίας καὶ συντελέσουν εἰς ἀνύψωσιν αὐτῶν.

Πρὸς τούτοις, παρίσταται ἀνάγκη νὰ προσεταρτισθῇ ἡ Ἀκαδημία καὶ ξένα μέλη. Οὕτω θὰ προσελκύσῃ πρὸς ἑαυτὴν καὶ τοῦ διεθνοῦς διανοουμένου κόσμου τὴν μεγάλην δύναμιν, διεκδικουῖσα, συγκεντροῦσα καὶ τιμῶσα πᾶν ὅ,τι μέγα καὶ ἔνδοξον καὶ χρήσιμον ὑπάρχει ἐν αὐτῷ. Διότι τὸ ἐπιστημονικόν, τὸ φιλολογικόν καὶ τὸ καλλιτεχνικόν δαιμόνιον δὲν ἔχει πατρίδα· ἀνήκει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον!

Ἄλλως, ἡ Ἑλλάς, ὥς πνευματικὴ ἐστία, εἶναι παγκόσμιος. Ἐὰν ποταμοί, θάλασσαι καὶ ὄρη θέτουν εἰς αὐτὴν στενὰ ὑλικά ὄρια, ἡ διάνοια ὅμως αὐτῆς ὥρισεν ἄλλα, ἀπείρως εὐρύτερα. Τὸ πνευματικόν κράτος τῆς εἶναι ἀπέραντον! Πέραν τῶν ὁρατῶν αὐτῆς συνόρων ἡ Ἑλλάς ἔχει ἄλλα ἀόρατα, τὰ ὁποῖα φθάνουν πανταχοῦ, ὅπου ἀναπτύσσεται ἐπιστήμη, καὶ καλλιιεργεῖται τέχνη, ὅπου ἀνθεῖ φιλολογία καὶ λατρεύεται τὸ πνεῦμα, καὶ ἐν γένει, ὅπου ἐπικρατεῖ ὁ πολιτισμός.

Ἡ Ἀκαδημία δὲ τῶν Ἀθηναίων κυρίως, ὥς μήτηρ ὅλων τῶν ἄλλων, δικαιουται καὶ ὀφείλει νὰ καταστῇ, καὶ σὺν τῷ χρόνῳ βεβαίως θὰ καταστῇ, ὁ σύνδεσμος τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀγώνων ὅλου τοῦ διανοουμένου κόσμου, ἐν τῷ πεδίῳ τῆς σκέψεως. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἰδεῶδες τῆς!

Καὶ ἤδη παραδίδω τὴν προεδρίαν εἰς τὸν ἀγαπητὸν διάδοχόν μου, τὸν ὑπέροχον ἡμῶν ποιητὴν κ. Παλαμᾶν· πέποιθα δὲ καὶ ἐλπίζω ἀδιστάκτως, ὅτι, διὰ τῆς πολυτίμου αὐτοῦ ὑπηρεσιακῆς πείρας, τῆς ἐγγνωσμένης εὐσυνειδησίας περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, καὶ ἐν γένει διὰ τῶν πολυλαπλῶν προσόντων του καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς στοργῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἀκαδημίαν, θέλει προαγάγει τὸ ἔργον, ἀνυψώσει τὸ γόητρον καὶ ἐνισχύσει τὸ κῦρος αὐτῆς.

Ὑπάρχουν οἱ πιστεύοντες, ὅτι οἱ ποιηταὶ μόνον νὰ ἱππεύουν τὸν Πήγα-

σον εἶναι ἱκανοί. Παραδόξως δὲ καὶ ὁ Πλάτων αὐτός, εἰς τὴν Πολιτείαν του, δὲν φαίνεται πολὺ εὐμενὴς πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν ποίησιν ἐν γένει. Ἀλλ' ὁ μέγας φιλόσοφος θὰ ἀντέφασκε πρὸς τὴν ποιητικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν φύσιν του καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ μέγα ἔργον του, ἂν ὄντως ἐφρόνει ὡς ἀληθῆ τὸν τόσον σχολιασθέντα καὶ ἐκπλήξαντα τὸν κόσμον ἀφορισμὸν του αὐτόν κατὰ τῆς ποιήσεως. Διότι, ἐὰν θεωρῇται καὶ εἶναι ὄντως ὁ κορυφαῖος τῶν πεζογράφων ὅλων τῶν αἰώνων, ὅπως λέγει ὁ *Sunday*, ἡ πεζογραφία του ὅμως εἶναι πλήρους ὑψηλῆς ποιήσεως· εἶναι συγχρόνως καὶ μέγας ποιητής, εἶναι ὁ ἀπαράμιλλος δημιουργὸς μύθων. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ὁράτιος τοὺς ποιητὰς θεωρεῖ διὰ τὴν ποίησιν μόνον προσωρισμένους. «Ἐκεῖνος λέγει, ὃ Μελπομένη, τὸν ὁποῖον περιέβαλες μὲ βλέμμα ἀγάπης εἰς τὸ λίκνον του, ἐκεῖνος δὲν θὰ εἶναι οὔτε παλαιστής εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς Κορίνθου, οὔτε νικητῆς εἰς τὸν δρόμον τῆς Ἥλιδος, οὔτε θριαμβευτῆς στρατηγὸς εἰς τὸ Καπιτώλιον· ἀλλὰ θὰ εὖρη τὴν δόξαν διὰ στίχων, γεννωμένων ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν δένδρων».

Ἐν τούτοις, ἡ ποιητικὴ φύσις, καὶ ὅταν δὲν προφητεύῃ, εἶναι ἱκανὴ νὰ διακρίνῃ τὴν ψυχὴν ὅλων τῶν πραγμάτων καὶ νὰ ἀνυψώσῃ ἐπὶ τῶν περὺ-γων τῆς τοὺς ἀνθρώπους μέχρι τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' ὁ ποιητὴς πρὸ παντὸς εἶναι δημιουργός· ὁ *Leconte de Lisle* ἔλεγεν ὅτι ὁ *Hugo*, εἰσερχόμενος εἰς τὸν παράδεισον, θὰ ἠδύνατο νὰ προσφωνήσῃ τὸν Θεὸν «Ἀγαπητέ μου Συνάδελφε». Τὸ πνεῦμα, τὸ δυνάμενον νὰ ὑψοῦται εἰς τὰς ὑψηλὰς σφαῖρας τῆς σκέψεως καὶ νὰ διατρίβῃ εἰς τὴν χώραν τῶν ἰδεῶν, εἶναι πλάνη νὰ νομίζεται, ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὸν νὰ ἐξέλθῃ τῶν στενῶν ὁρίων τῆς κυρίας ἰδιοφυΐας του, καὶ ὅτι πρέπει νὰ παραιτῇται παντὸς δικαιώματος αὐτοῦ ὡς πολίτου, νὰ ἀπέχῃ πάσης δράσεως ὡς κοινωνικοῦ παράγοντος, πάσης ἐνεργείας ὡς συντελεστοῦ γενικωτέρας προόδου. Μετριοφροσύνη ὑπερβολικὴ ἢ φύσις δειλὴ δὲν παρέχει ἐνίοτε εὐχαρίστησιν διὰ γενικωτέραν δραῖσιν, ὡς καὶ τὸ θάρρος διὰ δημοσίαν ἐμφάνισιν, σπουδαίων τινῶν ἀνδρῶν. Διὰ τὸν δειλὸν π.χ. καὶ ἀφελῆ Γάλλον ποιητὴν *Casimir Delavigne* ἐλέχθη, ὅτι ὁ κόσμος, ὁ ὁποῖος θὰ τὸν ὑπεδέχετο μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀγάπης, οὔτε τὸν προσεῖλκυεν, οὔτε τὸν ἐγνώριζεν οὔτε τὸν εἶδε ποτέ· τὸν ἤκουε μόνον ψάλλοντα κατ' ἰδίαν ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ οἰκογενιακοῦ του ἀσύλου.

Ἀλλὰ αὐταὶ εἶναι ἐξαιρέσεις, δὲν εἶναι ὁ κανὼν. Τοῦναντίον ὁ *Chateaubriand* ὑπῆρξε γεροϋσιαστής, ὑπουργὸς καὶ πρέσβυς, ὁ *Hugo* γεροϋσιαστής καὶ σπουδαῖος πολιτικὸς παράγων, ὁ δὲ *Lamartine* βουλευτής, λαβὼν ἐνεργὸν μάλιστα μέρος εἰς τὴν πολιτικὴν κίνησιν εἰς δυσκόλους στιγμὰς τῆς Γαλλίας. Ὁ *Ναπολέων* εἶπεν εἰς τὴν Ἀγίαν Ἑλένην, ὅτι θὰ διώριζε τὸν *Pascal* γεροϋσιαστὴν καὶ τὸν *Corneille* ὑπουργόν. Καὶ ὅταν δὲ ἐβασίλευε, δὲν ἔπαυσε νὰ προσφέρῃ ἔδρας εἰς τὴν γεροϋσίαν καὶ ἄλλα ἀξιώματα, σπουδαίας θέσεις καὶ ἄλλας ὑψηλὰς διακρίσεις, εἰς μεγάλους ποιητάς, ἐπιστήμονας καὶ καλλιτέχνας τῆς ἐποχῆς του.

Μοῦ ὑπολείπεται εἰσέτι ἐν καθηκόν, Κύριοι Συνάδελφοι: νὰ σὰς ἐκφράσω τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὴν εὐμενῇ συνδρομήν, τὴν ὁποίαν μοι παρέσχετε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προεδρικῶν μου καθηκόντων εἴτε ὡς συγκλητικοὶ εἴτε ὡς μέλη Ἐπιτροπῶν εἴτε ὡς ἀπλᾶ μέλη τῆς Ἀκαδημίας. Θὰ εἶμαι δὲ εὐτυχὴς ἐὰν ἐκπληρῶν τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας μοι ἐνέθηκεν ἡ ψήφος σας, ἡδυνήθην καὶ ἐγὼ νὰ ἀνταποκριθῶ ὁμοίως εἰς τὰς προσδοκίας ὑμῶν καὶ ἔτυχον οὕτω, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συνειδήσει, τῆς αὐτῆς ἐπιδοκιμασίας.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΥΠΟ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Δὲν εὐρίσκω καὶ διὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἄλλο τίποτε προσφορώτερον ἀπὸ τὰς ἰδίας λέξεις, μὲ τὰς ὁποίας ἐξέφρασα τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν, ὅτε ἡξιώθην νὰ ἐκλεγῶ ἀντιπρόεδρος. Εἶπα τότε: Διστάζω νὰ πεισθῶ ὅτι θὰ δυνηθῶ νὰ πληρῶσω, καθὼς πρέπει, βαρὺ χρέος. Ὅπως δὲ ἴτε, ὅσον ἐξαριτᾶται ἀπὸ ἐμέ, θὰ προσπαθήσω νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὸ δεῖγμα τοιαύτης ἐξαιρετικῶς συγκαταβατικῆς πρὸς ἐμὲ διαθέσεως, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπερηφανεύομαι.

Ὁ κρῖος οὗτος δισταγμός, ὅσον καὶ ἂν ἡ συγκίνησίς μου τὸν θερμαίνει, ἐντείνεται, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι διαδέχομαι ἄνδρα ποῦ ὄχι μόνον ἠτύχησε νὰ σωματώσῃ καὶ νὰ φυσήσῃ πνοὴν ζωῆς εἰς